

A mohla by ta digitalizace místo zrychlování zpomalit? Komentář Štěpána Chába

- CZ24 News | 30. listopadu 2023

ČESKO: Podíval jsem se do vlastního nitra a zjistil, že na čínský systém sociálních kreditů ještě nejsem duševně připravený. Ještě brblám a nadávám, někdy přejdu na červenou, nejsem dost politicky uvědomělý. No, zkrátka, v Číně bych se neprojel ani courákem. A protože Evropská unie se snaží Čínu předběhnout alespoň v dohledu nad občany, když už jí to nejde ekonomicky a vlivem, dovolím si vznést nějakou tu milou ubrblanou námitku.

Chystá se Evropská peněženka digitální identity. Evropská komise ji oslavila letos 8. listopadu v tiskovce následujícími slovy: „Komise vítá konečnou dohodu, k níž dnes dospěl Evropský parlament a Rada Evropské unie na závěrečném trialogu u nařízení, kterým se zavádějí Evropské peněženky digitální identity. Včera proběhlo schválení této normy, tohoto legislativního rámce na příslušném výboru Evropského parlamentu a nyní už projde formálním schválením na plénu Evropského parlamentu, které bude možná v prosinci, možná v lednu.“ No není to krásné? Budeme moderní jako v té Číně. Jednotlivé státy pak mají lhůtu do konce roku 2024 na to, aby digitální identitu zavedly do své legislativy. I do praxe. Náš pirátský ministr Bartoš, který vstupoval do politiky jako ochránce svobody, už zavádí eDokladovku, která je takovým pěkným prvním krůčkem k možnému budoucímu systému sociálních kreditů.

Peněženka digitální identity, ta s sebou přinese spoustu výhod. Všechno v jednom mobilu, doklady, virtuální peníze, nákup na jedno pípnutí, prokazování úrovně vzdělání, certifikáty, všechno hezky na hromádce a bez práce. Je to skvělé, zářivé, krásné. Součástí výhod je samozřejmě i zlepšení ochrany osobních údajů. Stačí šikovný hacker z Ruska nebo Číny a můžeme si o sousedech přecíst první poslední. Součástí digitální identity bude i certifikovaný podpis. Předpokládám, že i otisků prstů, protože ty už teď jako kriminálníci musíme odevzdávat při žádosti o nový občanský průkaz.

A já si tak říkám, že ti dva bratři, kteří před desítkami let odešli na Šumavu do lesů, tam se usadili a poustevníci, udělali nejlépe. Prostě vývoj i celou digitalizaci mají na háku.

No, nic není na věky, ani relativní svoboda. V dystopickém románu Krásný nový svět od Aldouse Huxleyho je podobný svět štěstí a konzumentství popsán snad až návodně. V románu My Jevgenije Zamjatina je pak zbytek. Prorocká to kniha My ukázala tu lidskou verbež jako ukázněnou a očíslovanou, věčně pod dohledem a na dosah ruky totalitní ruky zákona. Však byl Zamjatin po zásluze vládou Sovětského svazu pronásledován tak, až se překvapeně po divokém úprku ocitl na kdysi svobodomyslném Západě. Kam by utíkal teď, to je záhadou. Dohled už bude celosvětový.

Časem, ne hned, ale časem určitě, se peněženka digitální identity zvrhne z dobrovolné aplikace na vlastně nezbytnou a potažmo povinnou výbavu každého jedince, který bude chtít existovat v naší společnosti. Neobejde se bez ní na návštěvě u lékaře, při nákupu, při komunikaci s úřady. Stane se moderním člověkem z Krásného nového světa, stane se z něj My, které bude vždy pod možným dohledem.

Vybudovat utopický svět, kde není důvod pro stížnosti, je odvěkým snem potenciálních diktátorů. Komunismus i nacismus stály v počátku na nosných myšlenkách spravedlnosti pro všechny (souvěrece), vždy došly ke zjištění, že je tu mnoho těch, které je třeba odstranit, aby utopie fungovala dle jejich představ. My žijeme při srovnávání fýrerů v minulosti a vidíme v totalitě jen gulagy a koncentrační tábory. Tedy hned od počátku nepochopitelnou brutalitu a ztělesnění zla. Ale totalita

vzlíná pomalu, nenápadně. A vždycky vzlíná z hlav idealistů, kteří to myslí dobře a chtějí svět dovést do ráje. A pak cestu do ráje začnou lemovat oběti idealismu. Za komunismu a nacismu buržousti a Židé, za potenciální totalitou dneška jsme svědky idealismu digitálně i geopoliticky sjednocené společnosti. Ale i tady mohou začít silnice lemovat mrtví.

Snad by bylo lepší a nosnější, kdybychom se mentálně vrátili do devadesátek, kdy celý západní svět, a my obzvláště, zažíval nebyvalou míru svobody. Protože, a to je myšlenka dne, k tomu ráji nás dovede jediné co největší míra svobody. Nikoliv co největší spoutání celé společnosti do něčích ideálů a představ o tom, jak by lidé měli žít a chovat se. Evropská peněženka digitální identity je krásně moderní idea naprosté sjednocenosti. Ale přiznávám se, že bych radši ve svobodě platil hotovostí, než se strachem u kasy pípál mobilem a nevěděl, kdy mi to zakáží, protože nejsem podle ideálů nějakého milého tyрана Krásného nového světa. „Dezolátovi“ Tommymu Robinsonovi před lety v Británii zablokovali přístup k bankovnímu sektoru. No jo, to byl jen „dezolát“, tak co jako. Nu, pak tu máme Nigela Farage, jednoho z konzervativních politiků v Británii, který stál za Brexitem, ten měl přijít o bankovní účet, protože banka vyhodnotila, že jsou jeho politické postoje nevhodné. A jen silná demokratická podstata tamní společnosti tomu zabránila. Náznaky obětí u silnic už tu jsou. A kolik mediálně nezajímavých malých ryb už u té silnice fakticky leží? Toť otázka.

U nás? Nikdo z mocných by nepípnul, kdyby Rajchlovi nebo Klausovi právě blokovali konto u banky. Vždyť oba jsou tak toxicky „proruští“, to ví každý. Naopak, ministr Rakušan by vyvěsil na sociální síť oslavu tyranie a tvrdil by, že tyranie je obhajobou té skutečné svobody a demokracie. Jak je jeho zvykem už teď.

Otázkou je, jestli Evropská komise, a s ní parlamenty jednotlivých zemí, zavádí do systému i pojistku proti nástupu tyranie. Proti těm, kteří vládou a začnou to brát moc od podlahy. A to pojistku proti budoucím možným tyranům, i těm dnešním, kteří se líhnou z dobrých úmyslů nás před námi samotnými ochránit. Ale možná se tyran v rozpuku idealismu takovými nesmysly nezabývá, jelikož v tom nevidí význam. Proč, vždyť My to myslíme dobře, zaznívá z jejich kruhů.

AUTOR: Štěpán Cháb

[ZDROJ](#)